

# OPONENTNÍ POSUDEK DOKTORSKÉ DISERTAČNÍ PRÁCE

**Ing.Lenka Zemánková**

## **Využívání kreativního účetnictví malými a drobnými podniky v České republice**

**Oponent: Doc.Ing. Alena Kocmanová,Ph.D**  
**Ústav ekonomiky,**  
**VUT Brno-Fakulta podnikatelská**

Předložená doktorská disertační práce se zabývá problematikou kreativního účetnictví. Jak sama autorka uvádí, jedná se o závažný a aktuální fenomén, který dosud není dostatečně zmapován vědeckým výzkumem. V kap. 1.1 si autorka vytkla hlavní cíl a dílčí cíle, ve kterých jsou formulovány výzkumné otázky.

Hlavním cílem disertační práce dle autorky je zaměřením se na popis stavu kreativního účetnictví v rámci českého podnikatelského prostředí.

Tento cíl autorka rozčlenila do následujících dílčích cílů podle způsobu výzkumu:

Sekundární výzkum

1. Shrnutí současného stavu vědeckého poznání v problematice kreativního účetnictví ve světě.
2. Definice kreativního účetnictví. Tato je jedním z výstupů současného stavu.
3. 3. Odhalení motivů a technik kreativního účetnictví v různých účetních systémech.
4. Zjištění dosahu sankcí v rámci českého podnikatelského prostředí.

Primární výzkum

5. Analýza využívání kreativního účetnictví ve čtyřech podnicích. Tato analýza je v dizertační práci označena jako výzkumný úkol I.
6. Zjištění dopadu kreativního účetnictví. Toto je prostřednictvím výzkumného úkolu II.

V rámci dílčích cílů je i stanovení výzkumných otázek vztahující se k řešené problematice kreativního účetnictví v České republice. Takto vymezenému hlavnímu a dílčím cílům odpovídá i struktura disertační práce, která má logickou stavbu a je členěná do 5 navazujících kapitol včetně úvodu a závěru v podobě zhodnocení výsledků disertační práce. Posuzovaná práce má adekvátní rozsah (203 stran), doplněná 13 přílohami a je vybavená požadovanými formálními náležitostmi. Po stránce věcné reprezentuje ucelené dílo.

V kapitole 2 se autorka věnuje přehledu o současného stavu řešené problematiky. V této části je velmi důsledně věnována pozornost k různým problémům spojených s kreativním účetnictvím z pohledu především zahraničních autorů. V rámci dizertační práce považují za zdařilou zejména kapitolu 3 a 4, a to vidím ve vzájemném propojení těchto dvou kapitol. V kap. 3 se autorka zabývá metodikou i metodologií dizertační práce, především se opírá o publikaci „Business reaserch: a practical quide for undergraduate and postgraduate students“ zahraničních autorů Collins a Hussey (2003) a publikaci „Case study reaserch:design and methods“ autora Yin (2003). Vzhledem k obsáhlému výkladu vztahující se k případovým studiím a snahou o propojení s cíli disertační práce, považují tuto část dizertační práce za

velmi pečlivě zpracovanou. Podle mého názoru při zpracování této kapitoly autorka prokázala, jednak schopnost práce s odbornou, zejména zahraniční literaturou a toto je možné považovat za součást řešení i kapitoly 4, 5.

Kapitola 4 je zaměřena na primární výzkum, který je rozdělen na analýzu dat prvního výzkumného úkolu, autorka si pro tuto analýzu vybrala vzorek 4 podniků a na základě výzkumných otázek zhodnotila přístup podniků ke kreativnímu účetnictví. V závěru tohoto výzkumu na základě křížové analýzy přehledně shrnuje výsledky analýzy prvního výzkumného úkolu. Analýza dat druhého výzkumného úkolu se opírá o konkrétní případ podniku, kde je aplikováno kreativní účetnictví v největším rozsahu, tuto část hodnotím sice kladně, ale je znát, že v této části se projevuje aspekt rutinního účetnictví v případě nápravy kreativního účetnictví. Tato část je obohacena o vliv kreativního účetnictví na platby a příjmy státu, odhad dopadu do ekonomiky státu, což považuji v podstatě za nepodložené výsledky, spíše odhad částek a s tím i souvisí závěry z této části.

Poslední kap. 5 dizertační práce zahrnuje diskuzi nad zjištěními a přínosy dizertační práce. Tato část řešení dizertační práce syntetizuje předchozí teoretické a empirické poznatky a vyúsťuje do poznání v oblasti kreativního účetnictví. Práce tak poskytuje zainteresovaný pohled na zkoumanou problematiku a vyúsťuje do akceptovatelných a podnětných zevšeobecnění (a to determinanty, zapojení osob, motivy praktikování, příležitosti k praktikování, vnímání rizika a dopad v souvislosti s kreativním účetnictvím).

Předložená disertační práce obsahuje uváženě přetransformované poznatky podané v pečlivě ztvárněné, věcné a jasné podobě. Považuji ji za úspěšné rozvinutí a obohacení tradičního, ve světových odborných zdrojích prezentovaného chápání kreativního účetnictví.

Přestože celkově práci hodnotím pozitivně a považuji ji za přínosnou pro rozvoj teorie i praxe, mám k ní několik dílčích připomínek a námětů na diskusi, z kterých vybírám tyto:

1. str. 35, 2 a 3. odstavec dole: V práci se tvrdí: „Pojetí této dizertační práce je soustředěno na třetí úroveň pyramidy tedy na etickou odpovědnost...“ Prosím tedy o vysvětlení, co výše uvedeným tvrzením autorka myslela, jak je etická odpovědnost zahrnuta v dizertační práci a k jaké oblasti se vztahuje, jak je zdůrazněna ve vztahu ke kreativnímu účetnictví?
2. str. 58: Riziko odhalení. Zde je výčet přístupů zahraničních studií k přístupu k odhalení rizika. Obecně můžete vysvětlit, jaké postupy mohou být používány při odhalování rizika a při posuzování rizikových faktorů u malých a drobných podniků v ČR?
3. str. 167, 3. odstavec: V práci se tvrdí, že „...byl výskyt prokázán velké vany u jednoho podniku. Poměr hospodářského výsledku a obrátu ...“. O jaký analyzovaný podnik se jedná, čím je toto tvrzení podloženo?
4. str. 168. kap. Vliv genderových rolí a rodiny .....vliv genderových rolí a rodiny na využívání kreativního účetnictví..... Na které aspekty byste se zaměřila v rámci výzkumu v této oblasti?
5. str. 176 kap. 5.2.2: Autorka v práci uvádí hlavní přínos dizertační práce je hledání způsobů prevence a odhalování kreativního účetnictví v ČR. Proč se autorka více nezaměřila faktory, které souvisí s detekcí kreativního účetnictví?

Závěr:

Předložená doktorská disertační práce splňuje všechny požadavky kladené k podání žádosti o obhajobu DDP, její autorka prokázala schopnost samostatně vědecky pracovat a řešit odborné problémy.

DDP plně splňuje podmínky stanovené v §47 odst. 4 zákona č.111/1998Sb. a „Studijního a zkušebního řádu VUT v Brně“, přináší nové vědecké poznatky, je přínosem i pro teorii a praxi.

Doporučuji proto práci k obhajobě a po úspěšné obhajobě navrhuji, aby Ing. Lence Zemánkové byla udělena vědecko-akademická hodnost

„doktor“

ve vědním oboru „Řízení a ekonomika podniku – dob. (6208V097)!.

V Brně dne 22.10.2013

doc.Ing. Alena Kocmanová, Ph.D